

„PRIBUVĖJOS IŠPAŽINTIES“ AUTORĖS KNYGA

DIANĖ CHAMBERLAIN

Pamiršti gyvenimai

Alma littera

2011 metų birželio 22

1.

Brena

Esu jau seniai paprašyta apsilankyti nepažįstamų žmonių namuose ir kyštelėti nosį į jų spintą. Važiuodama gatvėmis ir dairydamosi reikiamo namo imu vis labiau jaudintis.

Štai jis, 247 numeris. Nesitikėjau, kad namas toks didelis. Stovi gatvės linkyje gerokai atokiau nuo kitų, iš abiejų pusių apsuptas milžiniškų magnolijų, aukštaūgių ąžuolų ir krausvų. Nudažytas švelniai geltona lyg sviestas spalva, su baltomis puošmenomis, ankstyvo ryto saulėje švarus ir dailus pažiūrėti. Visi namai, pro kuriuos teko pravažiuoti, nors ir skirtingos architektūros, vienodai maloniai traukia akį savo didingumu. Rolio beveik nepažįstu, bet šis gyvenamasis rajonas tikriausiai gražiausias visame mieste.

Sustoju prie pat įvažos į kiemą ir patraukiu takeliu prie namo. Ant plačių laiptų, vedančių į namą juosiančią verandą, iš abiejų pusių moliniuose vazonuose veši augalai. Dirsteliu į laikrodį. Po valandos turiu grįžti į viešbutį. Galiu neskubėti, bet mano nervai vis tiek įtempti. Viliuosi, kad šiandien viskas eisis kuo puikiausiai, žinoma, daug kas nepriklausys nuo mano valios.

Paspaudžiu skambutį ir išgirstu nuaidint viduje. Pro šoninį langelį matau šmėstelint kažkieno šešėlį, durys atsidaro. Priešais mane stovi moteris. Gal kokių keturiasdešimties metų, bent

dešimčia jaunesnė už mane. Nusišypso man, nors matyti, kad susirūpinusi. Man nepatogu, kad taip anksti ją trukdau. Moteris mūvi baltus šortus, vilki rausvus juostuotus marškinėlius, avi lengvus sportinius batelius. Jos oda gražiai įdegusi ir žvilganti. Ji smulkutė, įrudusi, dailiai sudėta, šalia tokių visada pasijuntu nesmagiai, nors žinau, kad su juodomis kelnėmis ir mėlyna palaidinuke atrodau pakankamai padoriai.

– Jūs Brena? – Moteris persibraukia pirštais trumpučius ežiuku styrančius šviesius plaukus.

– Taip, – atsakiau. – O jūs tikriausiai Dženiferė.

Ji įdėmiai pažvelgia man per petį ir klausia:

– O jos nėra?

Papurtau galvą.

– Tikėjaisi, kad važiuos su manim, bet paskutinę minutę atsisakė.

Dženiferė linkteli.

– Jai šiandien turbūt labai sunku. – Moteris atsitraukia nuo durų. – Užeikit, – pakviečia. – Mano vaikams prasidėjo atostogos, bet šįryt jiems plaukimo treniruotė, tad mums pasisekė. Namie būsim vienos. Vaikai visada pažeria nereikalingų klausimų.

– Ačiū.

Žengiu paskui ją į prieškambarį. Gerai, kad namie daugiau nieko nėra. Tiesą sakant, mieliau čia pasisukiočiau visiškai viena. Apeičiau visus kampus. Bet atvykau visai ne tam.

– Gal jums ko pasiūlyt? – klausia Dženiferė. – Kavos?

– Ne, nieko. Ačiū.

– Tuomet eime. Parodysiu.

Ji nuveda mane prie plačių įvijų laiptų, lipame jais tylėdamos, girdėti tik mano batelių gurgždėjimas ant kiekvienos žvilgančios juodo kietmedžio pakopos.

– Ar seniai gyvenate šitam name? – klausiu, kai užkopiame į antrą aukštą.

– Bus penkeri metai, – atsako ji. – Padarėm remontą. Tikriausiai, perdažėm visus kambarius su visais sienų lipdiniais. Ir visas drabužines, išskyrus vieną.

– O kodėl jos neišdažėt? – klausiu, mudviem einant trumpu koridoriumi.

– Moteris, iš kurios pirkom šį namą, liepė jokia būdu to nedaryti. Sakė, to paties prašė ir sutuoktinių pora, iš kurių ji buvo pati jį pirkusi, tik gaila, niekas nebepamena, kodėl negalima perdažyti. Ji parodė mums tą užrašą. Vyras siūlė uždažyti, – turbūt tas užrašas jį baugino, – bet aš atkalbėjau. Juk tai tik drabužinė. Kas čia tokio, jei paliksim nedažytą. – Prieiname uždarytas duris koridoriaus gale. – Nelabai nutuokiau, ką jis reiškia, kol šįryt nepasikalbėjau su jumis telefonu. – Dženiferė atidaro duris. – Dabar čia mano dukters kambarys, – sako, – tad atleiskit už netvarką.

Tikrai nepasakyčiau, kad kambarys netvarkingas. Abiejų mano dukterų kambariai kur kas baisesni.

– Kiek metų jūsiškei? – klausiu.

– Dešimt. Apsėsta Džastino Biberio manijos. – Moteris apveda ranka levandų spalvos kambarį, kurio sienos nuo grindų iki lubų apklijuotos plakatais.

– Toliau bus baisiau, – šypteliu. – Per savo dukterų paauglystę vos nenukeliavau į kapus. – Prisimenu saviškius Merilande, – vyrą, dukras, vaikaičius, – ir širdį staiga suspaudžia ilgesys. Tikiuosi, kai viskas pasibaigs, iki savaitgalio sugrįšiu.

Dženiferė praveria drabužinės duris. Nedidelėje spintoje, kokių gali rasti visuose senuose namuose, prigrūsta drabužių ant pakabų, bet kaip suverstų batų. Kūnu perbėga šiurpulis, tarsi į kambarį pro mane būtų prasmukusi kažkieno dvasia. Ap-siglėbiu rankomis, o Dženiferė tuo tarpu timpteli už virvelės jungiklį ir uždega šviesą. Tada sustumia drabužius į vieną pusę.

– Štai, – beda pirštu į sieną kairėje, maždaug mano kelių aukštyje. – Gal reikia žibintuvėlio? – pasiteirauja. – Arba geriau

išimsiu keletą pakabų su drabužiais. Reikėjo išimti prieš jums ateinant. – Ji apglėbia šūsnį drabužių ir vargais negalais nutraukusi su pakabais nuo skersinio išneša iš drabužinės. Pašalinus drabužius, spintoje tapo gerokai šviesiau; atsitūpiau ankštoje erdvėje pastūmusi į šalį rausvus sportinius batelius ir porą sandalų, kad nemaišytų.

Atsargiai glostau sienoje išraižytus žodžius. Pirštai kliūva už senų atsilaupiusių dažų aplink įrėžtas raides. *Čia buvo Merè ir Aivè*. Vaizduojusi baimę, kurią jos patyrė anąsyk čia būdamos, ir didžiulę drąsą. Atsistuju, ranka nubraukiu ištryškusias ašaras.

Dženiferè paliečia man ranką.

– Kas jums?

– Nieko, viskas gerai, – atsakau. – Esu jums dėkinga, kad neužtepėt dažais. Čia viskas taip tikra.

– Jeigu kada teks iš šito namo kraustyti kitur, liepsime naujiesiems šeiminkams palikti, kaip yra. Juk tai istorija, tiesa?

Linkteliu. Prisimenu rankinėje turinti telefoną.

– Ar galiu nufotografuoti?

– Žinoma! – sušunka Dženiferè ir juokdamasi skuba pridurti: – Tik žiūrėkit, kad į kadra nepakliūtų dukters spintos netvarka.

Išsiimu iš rankinės mobilųjį ir atsiklaupiu prie užrašo sienoje. Spragteliu juo ir vėl pajuntu šalia savęs kažkieno dvasią, bet šįkart, rodos, ji meiliai mane apkabina.

1960

2.

Aivė

Šluodama žemę aplink tabako svirną viliuosi nutaikyti progą pasikalbėti su Henriu Alenu. Jis darbuojasi kitam lauko gale prie mulų ir neatrodo, kad greitai baigs. Beprasmiška ilgiau jo lūkuriuoti. Visos dienos darbas jau atliktas, ir jeigu ponas Gardineris mane pamatys, tai nusistebės, kodėl tebesu čia. Merė Ela, žinoma, jau irgi išėjusi. Nė nenoriu žinoti, su kuo šįkart, su koku vyru ar vaikinu. Turbūt valkiojasi pakrūmėmis. Gal prie upelio, kur tankūs medžiai ir sausmedžių brūzgynai skiria juos nuo žmonių akių, kur gali daryti ką nori. Puikiai žinau tą vietelę. Gal Merė Ela irgi ją žino? Henris Alenas kartą man paliepė nė negalvoti apie tai, tad stengiuosi tą mintį išmesti iš galvos. Tegu sesė daro ką nori. Nei aš, nei kas nors kitas jos neatkalbės. Sakiau, kad dar vienas pyplys mūsų troboj visiems būtų pražūtis, bet ji tik pažiūrėjo į mane tuščiu žvilgsniu, lyg kalbėčiau su ja svetima kalba. O kai Merė Ela į tave taip žiūri, regis, jai nors kuolą ant galvos tašyk. Septyniolikmetė, dvejis metais už mane vyresnė, bet galėtum pamanyti, kad esu jos motina, visaip bandanti ją išlaikyti siaurame dorybės kelyje į rojų. Kartais man dingojasi, kad ir visiems kitiems esu lyg motina.

Patraukiu namo Kurčiojo Mulo keliu, skiriančiu du tabako laukus, kurie driekiasi į tolį, kiek akys užmato. Nesinori žiūrėti

į begalę tabako akry, kuriuos mums dar teks sudoroti. Pirštai tebelimpa nuo dervos po šios dienos darbų. Regis, net plaukai prisigėrę dervos, tad eidama keliu ištraukiu iš po skarelės savo šviesių plaukų kasos galiuką ir pačiupinėju. Plaukai kaip plaukai. Išdžiūvusio šieno spalvos, taip kartą apie juos pasakė senelė. Mano tikra senelė, kuriai nė motais, kad užduos man širdį. Bet tai tiesa. Mūsų šeimoje gražuolė yra tik Merė Ela. Skruostai kaip išdažyti. Ilgi garbanoti plaukai prinokusių kukurūzų spalvos. Akys žydros lyg dangus.

– Toks grožis – gyvas prakeiksmas, – mėgsta sakyti senelė. – Vos tik Merė Ela pro duris, visi Greis apygardos bernai iškart pameta galvą.

Nusiaunu batus ir iš karto po kojomis pajuntu šiltas kelio dulkes. Turbūt geriausias potyris per visą dieną. Kaskart, kai taip darau, – basomis žingsniuojau vieškeliu nuo dviaukščio Gardinerių sodybos namo iki mažos mūsų trobelės, – man vis atrodo, kad einu per seną juodą aksominę mamos šerpę. Ji vienintelė mums ir liko. Anksčiau miegodavau apsikabinusi tą šerpę, bet kai dabar reikia išsitekti vienoje lovoje su mažuoju Viljamu ir Mere Ela, vietos tėra prisiminimui apie mamą, o ir šerpė po tiekos metų virto sudėvėtu skarmalu.

Priėjus pamiškę, kelias prasmenga tarp medžių. Eiti vis sunkiau, nes ant tako pilna medžių šaknų ir akmenų, bet aš gerai žinau, kur statyti koją. Pasiekusi šunramunių priaugusią proskyną apsiaunu batus ir po kelių žingsnių išgirstu bliaunant mažąjį Viljamą. Jis rėkia iš visos gerklės, o senelė lygiai taip pat garsiai bando jį nutildyti, tad pasileidžiu kiek kojos įkabina, kad ji nespėtų pakelti rankos. Ko gero, jau nuo pat ryto jį tvatija. Iš tiesų senelė nebloga, bet kai rankas jai susuko reumatas, jos kantrybės taurė prisipildė ligi pat kraštų. Sako užauginusi mūsų tėvą, paskui mane su Mere Ela, todėl daugiau vaikų jai nebereikėjo. O tada lyg iš dangaus nukrito mažasis Viljamas.

– Aš jau čia! – sušunku bėgdama per kiemą. Ant žemės guli numestas dviratis, kuriuo paprastai dalijamės mudvi su Mere Ela, peršoku per jį ir nuskuodžiu už malkų rietuvės. Mažasis Viljamas stovi ant prieangio laiptų, tarp storų riebių kojųčių karo pritvinkęs vystyklas, veidelis išraudęs, dulkinus skruostus vagoja ašarų upeliai. Juodi garbanoti plaukučiai tokie vešlūs, kad atrodo kaip perukas. Pamatęs mane Viljamas atkiša rankutes.

– Aš jau čia, mažyli! – sušunku ir stveriu vaiką į glėbį. Jis kaip visada prisiglaudžia, kūnelis dar keliskart suvirpa, ašaros išsenka. Jeigu šalia būtų Merė Ela, Viljamas tiestų rankutes į ją, ne į mane, nes pažįsta savo mamą, bet dabar jam užtenka ir manęs. – Niekam tavęs neduosiu, meiluti, – kuždu į ausį.

Pažvelgiu pro atviras trobos duris į vidų ieškodama akimis senelės, bet ten tamsu, matyti tik sukiuzusios sofas kraštas, kurį apšviečia pro durų plyšį įspindusi saulė. Dieną senelė laiko užuolaidas užtrauktas, kad namie būtų vėsu. Kai buvau maža, ponas Gardineris įvedė mums elektrą, bet, įsivaizduokit, senelė iki šiol neišmoko ja naudotis. Tiek to. Vienintelis šviesos spindulėlis mūsų troboje yra tas, kurį laikau apkabinusi.

– Eime, pervilkisiu tave, – sakau mažajam Viljamui ir perėjusi prieangį įžengiu į trobą. Atitraukiu nuo priekinių dviejų langų sudriskusias užuolaidas, kad būtų šviesiau, ir po kambarį pasklinda debesys dulkių. Virtuvės tarpdury išdygsta senelė. Kaire ranka laiko šūsnį sulankstytų vystyklų ir rankšluosčių, dešine remiasi į kriukelį.

– Merė Ela su tavim negrižo? – klausia, tarsi kada nors būtų buvę kitaip.

– Ne.

Prišokusi pakšteliu senelei į skruostą ir, galiu galvą dėti, dabar jos plaukuose dar daugiau žilų gijų, nei buvo šįryt, jai kelias valandas talkinant svirne prie tabako krovos. Tiesiog akyse sensta ir nyksta. Rankos didelės ir sutinusios, po smakru trigubas pagurklis, vaikšto sulinkusi. Cukraus kiekis padidėjęs, krau-

jospūdis aukštas, ir man neramu, kad greitai galiu jos netekti. Jeigu ir toliau taip, nieko gero nelauk. Vis dėlto aš ne pesimistė. Prieš dvejus metus mano gamtos mokslų mokytoja ponia Reks pasakė, kad esu iš tų žmonių, kuriems visada viskas yra gerai. Kaskart žiodamasi sakyti „yr“, prisimenu ponią Reks ir kapmat pasitaisau – ištariu visą „yra“.

– Jei kalbėsi kaip kaimietė, nieko gyvenime nepasieksi, – mokė ponia Reks.

O ką galėčiau gyvenime pasiekti?

Laisvąją ranka paimu skalbinius iš senelės, nuo jų padvelkia saulės gaiva.

– Gal parneš iš pono Gardinerio kokio maisto, – sakau mėgindama galvoti apie malonius dalykus. Norisi nuvyti nuo senelės veido niūrią miną. Kartą kitą per savaitę ponas Gardineris, Henrio Aleno tėvas ir šitų nesuskaičiuojamų tabako akro savininkas, įduoda Merei Elai parnešti mums gardumynų iš savo daržo – o kartais ir iš rūkyklos. Aišku, galėtų įduoti ir man, bet ji vyresnė, šitai jam atrodo patikimiau. O gal dėl to, kad ji jau mama, ir jis tikisi, kad maistas atiteks mažajam Viljamui. Kad ir kaip ten būtų, vienas kitas atliekamas kąsnis mums tikrai nepamaišys. Ponas Gardineris ir šiaip mumis rūpinasi. Padovanojo šaldytuvą ir naują malkomis kūrenamą krosnelę, tokią didelę, kad karštis nuo jos plieskia net į kitą kambarį, jei paliekam praviras duris, o kad jos ir taip niekada gerai neužsidaro, tai šilta būna nuolatos. Senelė buvo beprašanti, kad įvestų mums vandentiekį, bet kaip tik tuo metu Merei Elai pradėjo augti pilvas. Tada senelė nusprendė nieko daugiau jo neprašyti.

– Ar Merė Ela jam sakė, kad į mūsų daržą vėl buvo išokusios stirnos? – klausia ji manęs. Stirnos niokoja mūsų daržą, kad ir kokio aukščio surenčiu tvorą apie nedidelį derlingos žemės sklypelį, kurį ponas Gardineris leidžia įdirbti mums patiems.

– Sakė, – atšauņu, nors iš tiesų pati jam priminiau. Merė Ela nemėgsta kalbėtis su ponu Gardineriu. Ji išvis mažai su kuo nors kalbasi.

– Užmokestį parnešei? – kaip ir kiekvieną dieną pasidomi senelė.

– Tuoj perrengsiu šitą vaikį ir atiduosiu, – atsakau eidama į miegamąjį. Palyginti su kitais darbininkais, ponas Gardineris mums moka grašius, užtat leidžia gyventi čia nemokamai, tad mes ir nesiskundžiam.

Užmetu ant lovos mažąjį Viljamą ir imu smarkiai kutenti, kad išgirsčiau juokiantis. Kelias minutes mudu pasivoliojame ant lovos, ir dienos rūpesčių kaip nebūta. Kartais man tiesiog norisi spoksoiti į šį gražučiuką vaiką. Braukti pirštais per švelnias lyg šilkas juodas garbanėles. Jo blakstienos irgi juodos, ilgos, tankios. Akys taip pat itin tamsios, beveik juodos. O Merės Elos plaukai dar šviesesni už mano. Baisu ir spėlioti, iš kur mažylis Viljamas gavo visą šitą juodumą.

Už lango sušnara medžių šakos, vaikas grįžteli jų pusėn. Pirmiau mes labai nuogaštavom, kad gali likti kurčias, nes nekreipdavo dėmesio į jokią triukšmą; ponia Verkman ir medicinos sesuo Ana manė, kad jam galbūt prireiks kurčnebylių mokyklos, todėl dabar, vos tik jis ką nors išgirsta, aš kone pašoku iš džiaugsmo.

– Mama? – klausia mažylis ir kilstelėjęs galvytę pažiūri į langą. Moka ištartti tik šitą vienintelį žodį, tad ponia Verkman vis kartoja, kad taip neturėtų būti. Anot jos, dvejų metų vaikas turėtų mokėti daugiau žodžių. Man nepatinka, kad ji vis randa jame ką nors negero. Esu jai atrėžusi, kad Viljamas tiesiog lygiai toks pat tylus kaip ir Merė Ela. O ne tarškalius kaip aš.

– Ten tik vėjas, – nuraminu, trindamasi kakta į švelnų jo kakliuką. – Mamytė tuoj pareis.

Tikiuosi, neklustu.

Virtuvėje pasisodinu ant kelių mažąjį Viljamą ir pradėdau maitinti, senelė tuo tarpu stoja ruošti salotų su vištienos, mūsų valgomos jau visą savaitę, likučiais. Lauke temsta, bet Merė Ela vis dar negrižta. Mažasis Viljamas nerodo apetito. Vis stumia į šalį mano ranką ir drabsto košę nuo šaukšto.

– Per vakarienę visada baisus niurgzlys, – piktinasi senelė.

– Ne, ne niurgzlys, – atšaunu jai. Man nepatinka, kad ji taip vadina Viljamą. Kai mes su Mere Ela buvom mažos, veikiausiai ir mus taip vadino. – Jį reikia tik apkabinti ir pamyluoti. Tiesa, mažasis Viljamai? – Imu sūpuoti vaiką į šalis, jis apsikabina mane kaip beždžioniukas. Ponia Verkman draudžia jį glostyti ar glamonėti, kai maitinu. Sako, mažasis turįs sėdėti prie stalo kartu su visais ant medinės trinkos, kaip vaikystėje sėdėdavom mes su Mere Ela, bet man labiau patinka laikyti jį ant kelių, tada mažiau sukiojasi. Kartais šitaip jį apsikabinusi prisimenu, kaip mama laikydavo mane glėbyje. „Labai abejoju, – kirste nukirto senelė, kai vieną dieną jai apie tai užsiminiau. – Ji nelabai mėgo jus glėbesčiuoti.“

O aš vis tiek prisimenu. Gal tik tariuosi prisimenanti, bet vis tiek būna labai gera.

Senelė pakabina iš stiklainio šaukštą „Duke“ majonezo, įkrečia į salotas ir išmaišo neatitraukdama akių nuo lango.

– Nespėsi apsisukt, kai bus visai tamsu, – įspėja mane. – Geriau bėk, paieškok savo sesers. Kartais ta merga pamiršta kelią į namus.

Leidžiu mažajam Viljamui įsidėti košės į burną pirštais.

– Neįsivaizduoju, kur ji galėtų būti, senele, – atsakau jai, bet reikia lėkti, antraip visą naktį abi nesumerksim akių. Atsistoju, perduodu senelei Viljamą ir šaukštą, o ji pasodina vaikį ant medinės trinkos. Tasai pradeda žliumbti, ji delnu užspaudžia jam burną.

Išbėgusi į lauką pirmiausia kyšteliu nosį į išvietę, bet sesers ten nėra. Tada patraukiu per krūmus, per ganyklą, vis dairausi

į šalis, ar nepamatysiu kur Merės Elos. Pasuku siauru takeliu palei tabako lauką, vakaro prietemoje jis baugiai atrodo. Kai buvau maža, mama sakydavo, kad tabako laukuose gyvena fėjos. Senelė tą neigia, neva aš prasimananti, juk mama niekada nebuvo linkusi į tokias įmantrybes, bet aš nekreipiu į ją dėmesio. Jeigu norėsiu, ir toliau kursiu prisiminimus apie mamą. Pirmiau manydavau, kad ateis laikas, ir aš pati galėsiu mamos paklausti, ar visa, ką prisimenu, tiesa, bet ponai Verkman mane apramino, kad iš mano sumanytos viešnagės pas mamą nieko neišeis. „Nieko gero nebus nei tau, nei jai“, – pasakė, o aš supratau, kad jai labai nemalonu apie tai kalbėti.

Toli kairėje matau Gardinerių namą, plieskiantį ryškiomis šviesomis kone iš kiekvieno lango. Paspartinau žingsnį, kad galėčiau užmesti akį kitapus namo, kur yra du Henrio Viljamo kambario langai. Esu buvus tame kambaryje. Aišku, paslapčiom. Jeigu kas sužinotų, mane užmuštų. Kad ir ponai Gardineriai. Arba senelė. Dieve, ji man galvą nurautų! Bet Henris Alenas mane užtartų. Niekuo taip nepasitikiu, kaip juo. Kai buvom maži, jis kibdavo į atlapus kiekvienam, kas tik pasakydavo apie mane ką nors negera. Tada dar nežinojau, kad šitaip jį įsimylėsiu.

Kojoms susipynus vos nepargriūvu spoksodama į langus ir bandydama įžiūrėti, ar kuriame nepamatysiu šmėstelint Henrio Aleno šešėlio, bet esu taip toli nuo namo, kad langai atrodo kaip mažyčiai šviesos kvadratėliai. Jau visai sutemę, tad Henris Alenas tikrai neižvelgtų manęs, net jei labai stengtųsi. Tačiau aš vis tiek jaučiu nematomą ryšį, lyg kokią ilgą ploną giją, siejančią mus abu. Jau seniai jaučiu.

Paėjėjusi takeliu matau Džordanų namo prieangyje spingsint lempelę. Džordanai yra dar viena šitame ūkyje gyvenanti šeima. Žinau, Merės Elos ten tikrai nėra, todėl apsisuku ir veikiai vėl išvystu gyvenamojo namo šviesas. Taip įdėmiai spoksau į Henrio Aleno langus, kad vos nepamirštu išėjusi sesers ieško-

ti. Jis dabar tikriausiai klausosi radijo. Turi tokį imtuvėlį, kurį galima nešiotis rankoje. Vis atsineša jį, kai susitariam susitikti prie upelio. Aišku, mes irgi turime didelį seną radiją, kurį reikia įjungti į elektros lizdą. Henris Alenas pažadėjo parūpinti ir man mažą imtuvėlį, net sunku patikėti, kad kada nors galėsiu vaikščiodama klausytis muzikos. Gardinieriai turi net televizorių, Henris Alenas žadėjo kada nors leisti ir man pažiūrėti, tik reikės nutaikyti progą, kai namie nebus nei tėvų, nei tarnų. Neįsivaizduoju, kas turėtų įvykti, kad jų visų nebūtų. Nebent jei kas nors numirtų. Vis dėlto niekam nelinkiu pakasynų vien tam, kad galėčiau pažiūrėti televizorių.

Pažvelgiu į keliuką priešais save ir imu gailėtis, kad nepasiėmiau žibinto, nes darosi tamsu. Laimė, pateka pilnatis, jos šviesoje tabako laukai ima žvilgėti lyg aplieti sidabru.

– Ką čia veiki viena tokį vėlyvą vakarą, Aive?

Išsigandus net pašoku. Tik po kurio laiko, akims apsipratus su tamsa, įžiūriu Elį Džordaną, žingsniuojantį link manęs. Jis toks juodas, kad visiškai susiliejęs su tamsa.

Sulėtinu žingsnį.

– Ieškau Merės Elos, – atsakiau abejingai, nenorėdama išsiuoti, kad esu susirūpinusi.

– Ta mergina tikra klajoklė, ką?

Jis prieina visai arti ir įbeda žvilgsnį į laukus, lyg bandytų ją įžiūrėti. Eliui irgi septyniolika, tiek pat kiek Merei Elai, bet jis atrodo kaip dvidešimties. Visu sprindžiu už mane aukštesnis, plačiapetis. Senelė jį vadina jaučiu. „Tas Džordanų jautis dirba už keturis, – mėgsta sakyti aiškiai žavėdamasi. Ir atsidususi tyliai pridurti: – Laikykis nuo jo kuo toliau, Aive.“

Nesu tokia kvaila, kad prasidėčiau su juoduku. Man šitokių įspėjimų nereikia. Tiesa, kartais pamanau, kad jis galėtų mane apginti. O kartais Elio jėga man kelia baimę. Kaip anąsyk, kai jis pakėlė nuo žemės didžiulį rąstigalį ir įmetė į pono Gardinerio mėlynojo pikapo kėbulą. Nugaros raumenys suvilnijo lyg upelio

bangelės. Iš Elio gali tikėtis ir gero, ir blogo; niekada nežinai, koks jis bus kitą akimirką.

– Ar šiandien po darbo jos nematei? – klausiu.

Elis papurto galvą ir praėjęs pro mane žingsniuoja į savo namus.

– Nemačiau, – atsako, paskui grįžtelėjęs per petį priduria: – Grįžusi turbūt rasi jau namie.

– Gal, – pritariau jam ir suskantu eiti, šįkart gerokai sparčiau.

Mėnesienos šviesa krinta ant tabako eilių, o mano žvilgsnis vėl krypta į sodybos langus. Įkišau ranką į sortų kišenę ir užčiuopiu popieriaus skiautę. *Rytoj vidurnaktį*, parašyta Henrio Aleno. Kone kasdien jis man palieka po raštelį medinio senos tvoros stulpo plyšyje palei žemę. Įkiša skiautę gana giliai, ir niekas nežino, tik aš viena, kad ji ten guli. Kartais parašo pirmą ar antrą valandą nakties, bet dažniausiai vidurnaktį. Man taip labiausiai patinka. Gražiai atrodo. Bus smagu kada nors pasakoti vaikaičiams: „Mes su jūsų seneliu susitikdavome vidurnaktį prie upelio.“ Tik, žinoma, niekada neporinsiu, ką ten darydavom.

Tolumoje pamatau žibintą. Kažkas eina Kurčiojo Mulo keliu, tame ruože tarp miško ir Gardinerių namo. Tikrai ne Henris Alenas. Jam dar per anksti. Priėjusi artėliau išvystu mėnesienos nutviekstus šviesius sesers plaukus, paleistas kasas, garbanomis išdriokusias ant pečių ir švytinčias lyg mėnulio halas aplink galvą. Ji kažką nešasi, turbūt pintinę su pono Gardinerio įduotomis gėrybėmis. Paspartinau žingsnį ir priėjusi taip arti, kad būčiau išgirsta, pašaukiu:

– Mere Ela!

Sesuo sustoja ir apsisuka bandydama susigaudyti, iš kur sklinda mano balsas. Paskui turbūt pamato mane. Bet, užuotėjusi artyn, pasileidžia keliu tolyn, tiesiai per miškus namo, ir aš suprantu, kad bėga nuo manęs. Nenori matyti. Ar kad aš ją pamatyčiau. Mano sesuo – tikra keistuolė.

Kai pareinu namo, Merė Ela jau sėdi prieangyje ir sūpuoja glėbyje mažąjį Viljamą. Net visiškoje tamsoje įžiūriu, kaip spaudžia jį prie krūtinės. Dar kiek, ir vaikis pradės verkti, bet jis jau pripratęs prie tokio Merės Elos meilės proveržio. Ji vienintelė moka nutildyti Viljamą, kai jis, nemokėdamas pasakyti, ko nori, paleidžia dūdas. Vaikis žino, kas jį labiausiai myli. Tokiomis akimirkomis abudu atrodo kaip du nebylūs rastos lašai, iškritę ant lapo.

– Kur buvai? – klausiu. Galima pamanyti, kad sesuo pasakys man tiesą.

– Ėjau parnešti maisto iš pono Gardinerio.

Nesivarginu ginčytis. Kelių valandų parnešti daržovėms tikrai nereikia, nebent pati stotum jų auginti. Nieko nesakiau jai, kad kaip tik tuo metu tam pačiam kelyje buvau sutikusi ir Elį. Merė Ela atrodo tokia trapi, vis būgštauju, kad pasakiusi ką nors netinkamo galiu labai ją užgauti.

Į prieangį išeina senelė ir tarpdurio šviesoje ima raustis po krepšyje atneštas gėrybes.

– Jis davė mums Dezirės iškepto bananų pudingo! – sušunka ji. – O Motina Švenčiausia, galėtų taip kas savaite!

– Senele, tau negalima pudingo, – primenu jai įsitaisydama ant prieangio laiptų. – Dėl cukraus.

– Tik jau nepasakok man, ką galiu valgyti, ko ne, – piktai atrėžia ji. – Nepamiršk, esi mano anūkė, o ne motina.

Prikandu liežuvį. Dėl maisto mūsų senelė – kaip mažas vaikas. Pasakyk, kad ko nors negalima, tai tyčia ims ir valgys. Primink, kad reikia pasitikrinti cukrų, tai drybsos ir meluos, kad jau pasitikrino.

Priplouju delnu uodą. Čia ilgai nepasėdėsi. Tik nustok judėjęs, iškart užpuola visas debesis.

Senelė įžengia į trobą ir netrukus vėl pasirodo prieangyje su šaukštu rankoje. Įsitaiso supamajame krėslė ir pasideda ant kelių dubenėlį pudingo. Negaliu žiūrėti, kaip pakabina pirmą šaukštą. Išgirstu ją sunkiai atsidūstant.

– Visą savo amželį, mergaitės, pradirbau. Nebedaug man liko, – ji ima postringauti. Kelerius metus taip šneka, bet pradeda ja tikėti. Šiandien senelė svirne ištvėrė vos porą valandų, net prižiūrėti mažąjį Viljamą jai kasdien darosi vis sunkiau. Tad dabar mudvi su Mere Ela turim stengtis kiek įmanydamos, kad ponas Gardineris būtų patenkintas ir toliau leistų mums gyventi šitoje troboje. Antraip galėtų čia įkurdinti visą būrį stipruolių darbininkų. Šeimą su tėvu ir sūnumis, galinčią nuveikti penkiskart daugiau nei mudvi su Mere Ela ir senele. Vis bijau, kad vieną dieną jis ims ir pasakys, jog laikas apleisti trobą. Ką tada darytume, galva neišneša.

Žiūriu, kaip senelė šaukštu lapnoja pudingą iš dubenėlio, kaip sesuo apkabinusi vaiką giliai širdyje slepia savo paslaptis, ir spėliuju, ar dar ilgai visa tai truks.